

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Passende beoordeling stikstof Horne Kwartier Weert

Passende Beoordeling Natura 2000-activiteit

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2025-1119
Datum:	28 augustus 2025, revisie op 22 september 2025
Samenstellers:	[REDACTED]
Collegiale toets:	[REDACTED]
Opdrachtgever:	Stichting HQ Weert
Contactpersoon:	[REDACTED]

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

**BLOM
ECOLOGIE**
Verbindt natuur en samenleving

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Beoogde ruimtelijke ingreep	6
1.2 Wettelijk kader	7
2 Stikstofberekening	9
3 Gebiedsinformatie	12
3.1 Gebiedsbescherming en aanwijzing	12
3.2 Stikstof	14
3.3 Beoordeling in de Natuurdoelanalyse	17
4 Vergunningvereisten	20
4.1 Verwachte voordelen	20
4.2 Beëindiging verzekerd	20
4.3 Additionaliteit	20
5 Conclusie	21
5.1 Samenvatting	21
5.2 Conclusie	21

1 Inleiding

In Weert ligt het voormalige Van Hornekazerne en betreft een locatie van meer dan 17 hectare bestaande uit gebouwclusters, groenstructuren, verruigde graslanden en verharding. Het voormalig militair terrein verloor zijn functie in december 2014 toen de kazerne werd gesloten en wordt sindsdien maatschappelijk gebruikt voor onder andere asielopvang, kinderopvang en sport- en dansactiviteiten. Stichting Horne Quartier is samen met Novaform Vastgoedontwikkelaars voornemens een herontwikkeling te realiseren van de Hornekazerne genaamd: 'Horne Kwartier Weert'. Na de herontwikkeling zal het gebied verschillende functies krijgen waaronder: wonen, cultuur, zorg, onderwijs, sport en vrijetijd.

Voor de beoogde ruimtelijke ingreep is reeds een quickscan Natuur uitgevoerd door Antea Group. Ten aanzien van externe (verstorende) effecten op omliggende Natura 2000-gebieden is in de quickscan Natuur beoordeeld dat de tussenliggende afstand voldoende groot is om verstorende effecten uit te sluiten (Theloot, 2025). Op deze afstand kan stikstof echter nog steeds een rol spelen, waardoor stikstofberekeningen zijn gemaakt door Antea Group (2025). Het stikstofonderzoek resulteert in een stikstofdepositieverhoging op overbelaste en stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. De depositieverhoging kan echter weggestreept worden tegenover de interne saldering die als referentiesituatie wordt ingezet. De methode van intern salderen is sinds december 2024 vergunningplichtig als Natura 2000-activiteit bij het bevoegd gezag.

Stichting HQ Weert heeft Blom Ecologie verzocht de Passende Beoordeling ten behoeve van de vergunningaanvraag Natura 2000-activiteit op te stellen. Voorliggend document voorziet in deze Passende Beoordeling.

Onderzoeksdoelen

- Wordt voldaan aan de indieningsvereisten van een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit?
- Dienen er andere vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet te worden genomen, en zo ja, welke?

Figuur 1.1 De planlocatie betreft het voormalig Van Hornekazerne te Weert.

1.1 Beoogde ruimtelijke ingreep

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft der herontwikkeling van het Van Hornekarzerne Weert genaamd: 'Horne Kwartier Weert'. Na de herontwikkeling zal het gebied verschillende functies krijgen waaronder: wonen, cultuur, zorg, onderwijs, sport en vrije tijd. Ten behoeve van de ontwikkeling zullen de gebouwen gerenoveerd worden en/of er vindt sloop-nieuwbouwplaats. Daarnaast zal het groen en het terrein een herinrichting krijgen. De exacte planning is nog niet vastgesteld. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- renovatie en/of van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van bomen: kapwerkzaamheden en afvoer hout;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

Figuur 1.2 Visuele representatie van het stedenbouwkundig plan Horne Kwartier (bron: Gemeente Weert).

1.2 Wettelijk kader

Als een ontwikkeling ten opzichte van de referentiesituatie leidt tot een toename van de stikstofdepositie op reeds overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied, dan dienen de gevolgen van die toename voor de vaststelling van de ontwikkeling te worden onderzocht. Het is vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat het niet bij voorbaat vaststaat dat er significante gevolgen kunnen optreden als de Kritische Depositiewaarde (KDW) van een habitatype en/of leefgebied overschreden wordt (zie onder meer de uitspraak van 16 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3129). Of een ontwikkeling moet worden beschouwd als een ontwikkeling dat significante gevolgen kan hebben moet per ontwikkeling worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied en in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het betrokken Natura 2000-gebied (voortoets).

Bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit moet zekerheid gegeven worden dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten. In dat geval kan vergunningverlening plaatsvinden (artikel 8.74b, Besluit kwaliteit leefomgeving). Geeft die beoordeling deze zekerheid niet, dan kan vergunningverlening alleen plaatsvinden als aan de voorwaarden voor een ADC-toets (alternatieven, dwingende reden van groot openbaar belang, compensatie) wordt voldaan.

Passende Beoordeling

Voor de beoordeling van de gevolgen van een project voor een Natura 2000-gebied in een Passende Beoordeling zijn de volgende aspecten van belang:

1. Instandhoudings- en passende maatregelen en autonome ontwikkelingen kunnen in de Passende Beoordeling worden betrokken bij het bepalen van de staat van instandhouding van de natuurwaarden. Deze autonome ontwikkelingen mogen alleen in een Passende Beoordeling worden betrokken als deze voordelen ten tijde van de Passende Beoordeling vaststaan. Bijvoorbeeld het schoner worden van verkeer.
2. Instandhoudingsmaatregelen, passende maatregelen en beschermingsmaatregelen kunnen in een Passende Beoordeling worden betrokken als de verwachte voordelen daarvan ten tijde van die beoordeling vaststaan. De hierboven genoemde maatregelen moeten zijn uitgevoerd ten tijde van het opstellen van de ecologische Natura 2000-toets. Er mag dus in de Passende Beoordeling géén rekening worden gehouden met nog te treffen beheermaatregelen. Er mag alleen rekening worden gehouden met het positieve effect van de maatregelen voor de instandhoudingsdoelstelling als dat positieve effect ook vast staat.
3. Autonome ontwikkelingen mogen niet betrokken worden bij de beoordeling van de vraag of de negatieve gevolgen van de toedeling van de depositieruimte kunnen worden voorkomen of verminderd. De autonome ontwikkeling is dus geen mitigerende maatregel.
4. De rechtstreekse gevolgen van het te beoordelen project (zowel de positieve als de negatieve) dienen in het kader van mitigatie per areaal van een habitatype onderzocht te worden.
5. Ook is relevant welke Ausgangssituatie voor de toestand van het Natura 2000-gebied meegenomen wordt bij de beoordeling van de gevolgen van het project. De feitelijke situatie in het Natura 2000-gebied is hierbij de Ausgangssituatie, oftewel de ten tijde van de besluitvorming van het project bestaande staat van instandhouding van de habitatypes en soorten en de actuele achtergrondwaarden en hydrologische situatie.

Interne saldering

Er zijn drie voorwaarden voor het gebruik van interne saldering. Deze voorwaarden zijn nagenoeg gelijk getrokken met de voorwaarden externe saldering:

1. verwachte voordelen
Verwachte voordelen van de mitigerende maatregel moeten vaststaan bij de Passende Beoordeling.
2. wijziging of beëindiging verzekerd
Wijziging of beëindiging van bestaande situatie moet zijn verzekerd. En dubbele inzet van referentiesituatie moet voorkomen worden.
3. additionaliteit
Additionaliteitsvereiste: salderen mag alleen als de maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

Instandhoudings- en passende maatregelen en autonome ontwikkelingen kunnen in de Passende Beoordeling worden betrokken bij het bepalen van de staat van instandhouding van de natuurwaarden. Deze autonome ontwikkelingen mogen alleen in een Passende Beoordeling worden betrokken als deze voordelen ten tijde van de Passende Beoordeling vaststaan.

Additionaliteit

Het additionaliteitsvereiste geldt voor zogeheten mitigerende maatregelen. Dit zijn maatregelen die worden ingezet om mogelijke negatieve effecten van een project op omliggende Natura 2000-gebieden te voorkomen (mitigeren). Veel mitigerende maatregelen kunnen naar hun aard ook worden ingezet als natuurmaatregelen (instandhoudings- en passende maatregelen). In die gevallen geldt het additionaliteitsvereiste. Het additionaliteitsvereiste volgt uit de Europese Habitatrichtlijn en uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie o.a. ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603, ro. 13.6).

De Afdelingsuitspraken van 18 december 2024 (ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923) maken duidelijk dat intern salderen, anders dan voorheen werd gedacht, óók een mitigerende maatregel is. Om die reden moet in situaties waarin intern is gesaldeerd ook worden getoetst op additionaliteit.

In de kern houdt het additionaliteitsvereiste in dat vóórdat toestemming kan worden gegeven voor een nieuwe activiteit die stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaakt, eerst moet worden onderbouwd dat er voldoende natuurmaatregelen zijn (of op korte termijn worden) getroffen om de natuurdoelen in die Natura 2000-gebieden te halen. Dat kunnen zowel natuurherstellende maatregelen in het gebied zelf als stikstofreducerende maatregelen zijn. In de onderbouwing van het additionaliteitsvereiste moet een initiatiefnemer beargumenteren dat er al voldoende passende maatregelen getroffen worden voor de natuur en dat de mitigerende maatregelen voor mogelijke effecten van het beoogde project daarom niet nodig zijn als passende maatregel.

2 Stikstofberekening

Door Antea Group zijn de stikstofberekeningen uitgevoerd (separate bijlage). In onderstaande tabel worden de belangrijkste onderdelen samengevat. De referentiesituatie wordt ingezet als interne saldering. Feitelijk komt hierdoor ten opzichte van de oorspronkelijke referentiesituatie geen extra stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied terecht. De referentiesituatie wordt stopgezet voor de aanlegfase en gaat vervolgens op in de nieuwe gebruiksfase.

Tabel 2.1 Samenvatting van de resultaten van het stikstofonderzoek. Resultaat referentie is de orde van grootte (range van hoogste bijdragen voor de verschillende habitattypen) van de stikstofdepositie ten gevolge van de oorspronkelijke referentiesituatie. Resultaat saldering is de orde van grootte van stikstofdepositie van de referentiesituatie (incl. afroming) ten opzichte van de beoogde situatie.

Natura 2000-gebied	Resultaat referentie	Resultaat saldering
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	0,38 tot 1,30	-0,05 tot -0,01
Sarsven en De Banen	0,28 tot 0,34	-0,01
Groote Peel	0,18 tot 0,26	-0,01
Deurnsche Peel & Mariapeel	0,06 tot 0,13	geen resultaat
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	0,04 tot 0,13	-0,01
Leudal	0,09 tot 0,13	geen resultaat
Strabrechtse Heide & Beuven	0,06 tot 0,10	geen resultaat
Roerdal	0,01 tot 0,06	geen resultaat
Swalmdal	0,01 tot 0,06	geen resultaat

Bij de resultaten van de stikstofberekening zijn 9 Nederlandse Natura 2000-gebieden betrokken (tabel 2.1 en figuur 2.1). Voor ieder van deze Natura 2000-gebieden geldt dat deze stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden hebben, en dat er sprake is van een (zware) overbelasting binnen grote delen van het Natura 2000-gebied. In totaal gaat het om 5885,65 betrokken hectare aan overbelast stikstofgevoelig habitatype en/of leefgebied.

De stikstofemissie van de huidige referentiesituatie is dermate groot dat bij de stikstofberekening de rekenkundige grenzen van het AERIUS model (25 km) worden bereikt. De Raad van State heeft in 2023 geoordeeld dat deze zogenoemde rekenafstand van 25 kilometer bij individuele projecten aanvaardbaar is (RvS ECLI:NL:RVS:2023:1299). Dit betekent niet dat stikstof die buiten de grens van 25 kilometer op beschermd natuurgebied terechtkomt, niet relevant is. Die stikstofneerslag maakt echter deel uit van de totale stikstofneerslag in Nederland en is niet meer toe te rekenen aan het individuele project. De overheid is verantwoordelijk om maatregelen te nemen om verslechtering van beschermde natuur tegen te gaan als gevolg van die nationale stikstofneerslag. De vraag of die maatregelen de toets der kritiek kunnen doorstaan, kunnen echter niet in het kader van de beoordeling van een individueel project aan de orde komen.

In onderstaande tabel worden de resultaten van de verschilberekening (oorspronkelijke referentiesituatie inclusief afroming vs. de nieuwe gebruiksfase) per habitattype uiteengezet.

Tabel 2.2 Samenvatting van de resultaten van het stikstofonderzoek. Resultaat saldering is de orde van grootte van stikstofdepositie van de referentiesituatie (incl. afroming) ten opzichte van de beoogde situatie.

Natura 2000-gebied	Habitatcode	Habitattype	Oppervlakte (ha)	KDW (mol N/ha/jr)	Grootste afname (mol N/ha)
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	Lg13	Bos van arme zandgronden	1.110,76	1.071	0,05
	L4030	Droge heiden	583,91	714	0,05
	Lg09	Droog struisgrasland	42,72	1.000	0,05
	H3130	Zwakgebufferde vennen	38,3	500	0,03
	Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	37,2	1.071	0,05
	H91D0	Hoogveenbossen	26,82	1.786	0,03
	Lg10	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	21,55	1.286	0,04
	H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	16,47	1.071	0,02
	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	5,59	1.071	0,02
	H4030	Droge heiden	3,07	714	0,03
	H7210	Galigaanmoerassen	2,66	1.429	0,03
	H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	1,12	1.071	0,02
Sarsven en De Banen	H6410	Blauwgraslanden	0,81	786	0,01
	H3130	Zwakgebufferde vennen	8,21	500	0,01
	H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	0,21	429	0,01
Groote Peel	H7120ah	Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	24,94	500	0,01
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	0,08	714	0,01

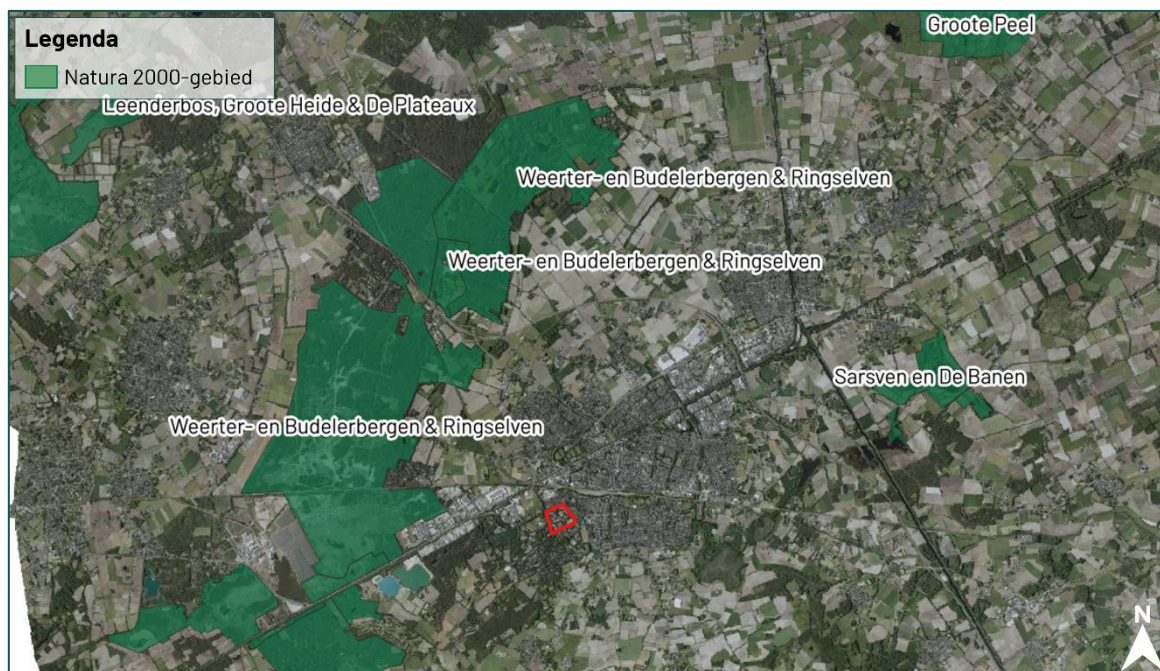
3 Gebiedsinformatie

3.1 Gebiedsbescherming en aanwijzing

De Van Hornekarzerne te Weert ligt op een afstand van circa 1,9 km van het dichtstbijzijnde gelegen Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven' (figuur 3.1).

Figuur 3.1 De planlocatie ligt nabij het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven'.

Figuur 3.2 Binnen een straal van 15 km liggen tevens de Natura 2000-gebieden: 'Sarsven & De Banen', 'Groote Peel' en 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'.

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven' betreft een Habitatrictlijn- en Vogelrichtlijngebied. Het Weerterbos is een oud bosgebied. Daarvoor was het een moerasgebied omgeven door heide en moeras. Het gebied wordt gekenmerkt door een gecompliceerde bodemopbouw met leemarm en lemig dekzand en lokaal veenontwikkeling, terwijl aangeplante dennenbomen tegenwoordig in sterke mate het aanzien van het terrein bepalen. Op natte delen, in slenken en geïsoleerde laagtes staat relatief zuur berkenbroekbos. In deze laagten liggen vele kleine wateren en worden zwak gebufferde vennen hersteld. De naastgelegen gebieden Hugterbroek en 'In den Vloed' aan de Limburgse zijde bestaan uit moeras en bos. De Weerter en Budelerbergen bestaan uit een aaneengesloten (naald)bosgebied met een centraal gelegen heide- en stuifzandterrein. Het Ringselven en de Kruispeel zijn gelegen aan weerszijden van de Zuid-Willemsvaart. Het Ringselven is een ven omgeven door moerasvegetaties. De Kruispeel bestaat uit berken- en elzenbroekbossen, met enkele vennen gelegen langs de Tengelroische beek (natura2000.nl; Natuurdoelanalyse (NDA) Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, 2023). Na interne Saldering zal in de nieuwe situatie sprake zijn van een afname tussen 0,05 en 0,01 mol/N/ha (tabel 2.2).

Tabel 3.1 De habitattypen met instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven', waarbij '=' behoud en '>' uitbreiding is (bron: www.natura2000.nl).

Habitatype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	>	>
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	definitief	>	>
H4030 - Droge heiden		definitief	>	>
H6410 - Blauwgraslanden		definitief	=	=
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		definitief	=	=
H7210* - Galigaanmoerassen		definitief	=	>
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst		definitief	=	>
H91D0* - Hoogveenbossen		definitief	>	>

Tabel 3.2 Habitatrictlijnsoorten voor het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven', waarbij '=' behoud en '>' uitbreiding is (bron: www.natura2000.nl).

Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
H1134 - Bittervoorn	definitief	=	=	=
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=
H1166 - Kamsalamander	definitief	=	=	=
H1337 - Bever	definitief	=	=	=
H1831 - Drijvende waterweegbree	aanmelding			

Tabel 3.3 Vogelrichtlijnsoorten voor het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven', waarbij '=' behoud en '>' uitbreiding is (bron: www.natura2000.nl).

Soort	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A224 - Nachtzwaluw	definitief	18	=	=
A246 - Boomleeuwerik	definitief	55	=	=
A276 - Roodborsttapuit	definitief	20	=	=

Overige Natura 2000-gebieden

Binnen een straal van 15 km liggen tevens de Natura 2000-gebieden: 'Sarsven & De Banen', 'Groote Peel' en 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'.

Het 'Sarsven & De Banen' betreffen twee naast elkaar gelegen heidevennen en betreffen een Peelrestant. De venen worden deels gevoed met kwelwater en betreffen zwak gebufferde wateren. Plaatselijk komt ook moerasveen voor en bestaat uit voornamelijk venen, wilgen, elzen- en berkenbroekbossen en natte tot droge graslanden. Het Habitatype H3130 Zwak gebufferde venen en H3110 Zeer zwak gebufferde venen krijgen na Saldering een afname van 0,01 mol/N/ha. Voor deze habitattypen geldt de instandhoudingsdoelstelling: = behoud van oppervlakte en > uitbereiding van kwaliteit (tabel 2.2).

De 'Groote Peel' betreft een restant van het ooit aanwezige oerlandschap met 'levend' hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond (turfwinning). Het Limburgse deel is grotendeels met de hand verveend, waardoor een groot areaal veenputten aanwezig is. De Groote Peel wordt gekenmerkt door een complex van horsten en slenken. Het gebied kent daardoor een grote landschappelijke afwisseling van open vochtige en droge heideterreinen, pijpestrootjessavannen, struwelen en bosjes en moerassige laagten met veenputten en plaatselijk bossen en natte heide. Het Habitatype H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen kent na Saldering in de nieuwe situatie een afname van 0,01 mol/N/ha. Voor dit habitatype geldt de instandhoudingsdoelstelling: = behoud van oppervlakte en > uitbereiding van (tabel 2.2).

Het 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' is opgesplitst in twee delen. Het oostelijke deel omvat de Groote Heide in het noorden, de gemeentebossen van Heeze, de landgoederen Valkenhorst en Heezerheide en de boswachterij Leende. Het gebied is onderdeel van het Kempische landschap dat gekenmerkt wordt door hoogteverschillen die tijdens de laatste ijstijd zijn ontstaan door dekzandafzettingen. Over het algemeen is het landschap glooiend, maar plaatselijk is het dekzandlandschap verstoven, waardoor een sterker reliëf aanwezig is. Het Habitatype H2310 Stuifzandheiden met struikheide kent na Saldering in de nieuwe situatie een afname van 0,01 mol/N/ha. Voor dit habitatype geldt de instandhoudingsdoelstelling: > uitbereiding voor zowel oppervlakte als kwaliteit (tabel 2.2).

3.2 Stikstof

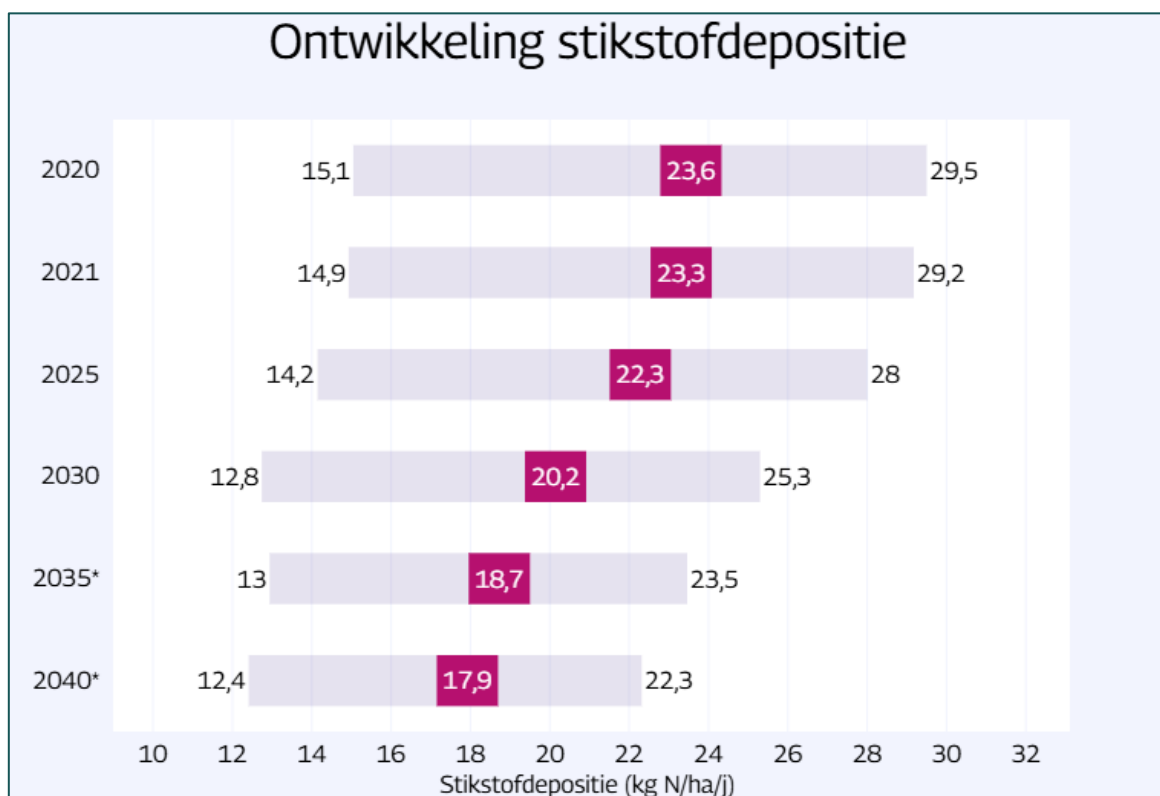
Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden). Vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. De effecten hiervan zijn niet meegenomen in deze beoordeling van de effectenindicator, in verband met een betere aansluiting op de PAS-gegevens voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten met stikstofgevoelige leefgebieden. Effecten van de stikstofdepositie werken indirect via de bodem en de vegetatie in op de kwaliteit van leefgebieden en op de overlevingskansen en het broedsucces van vogelsoorten, maar ook van habitatsoorten. Diersoorten hebben vooral te lijden van de verminderde beschikbaarheid van prooidieren door wijziging van het microklimaat. Vermesting leidt tot een afname van de aantallen plantensoorten. Hierbij ontstaat een dominantie van een klein aantal soorten planten zoals grassen en brandnetel.

Dit kan tot gevolg hebben dat een habitat verruigt en daarbij een verminderde beschikbaarheid en/of bereikbaarheid van prooidieren. Effecten van stikstofdepositie kunnen derhalve bestaan uit het verdwijnen van geschikt habitat voor prooidieren, een afname van het prooiaanbod en bereikbaarheid van prooidieren.

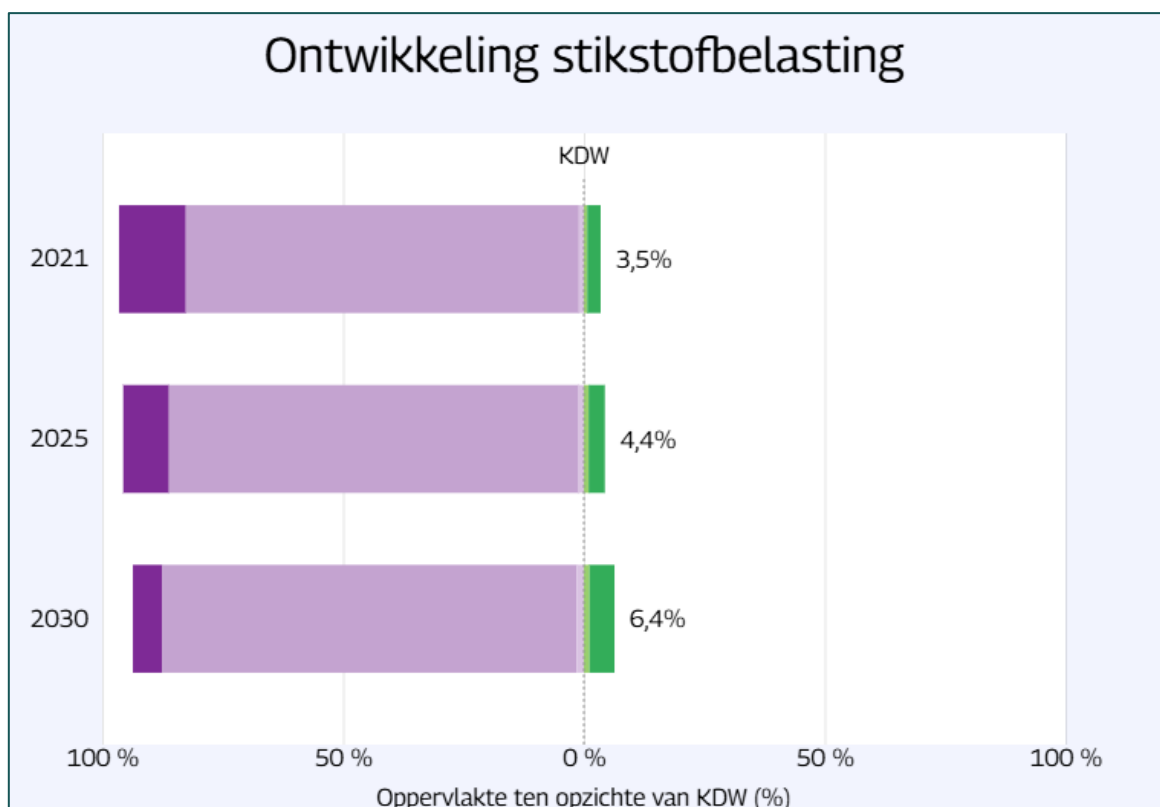
Interactie andere factoren: stoffen die leiden tot vermeting kunnen ook leiden tot verzuring. Vermeting (en verzuring) kunnen op hun beurt leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater.

Ontwikkelingen in stikstof

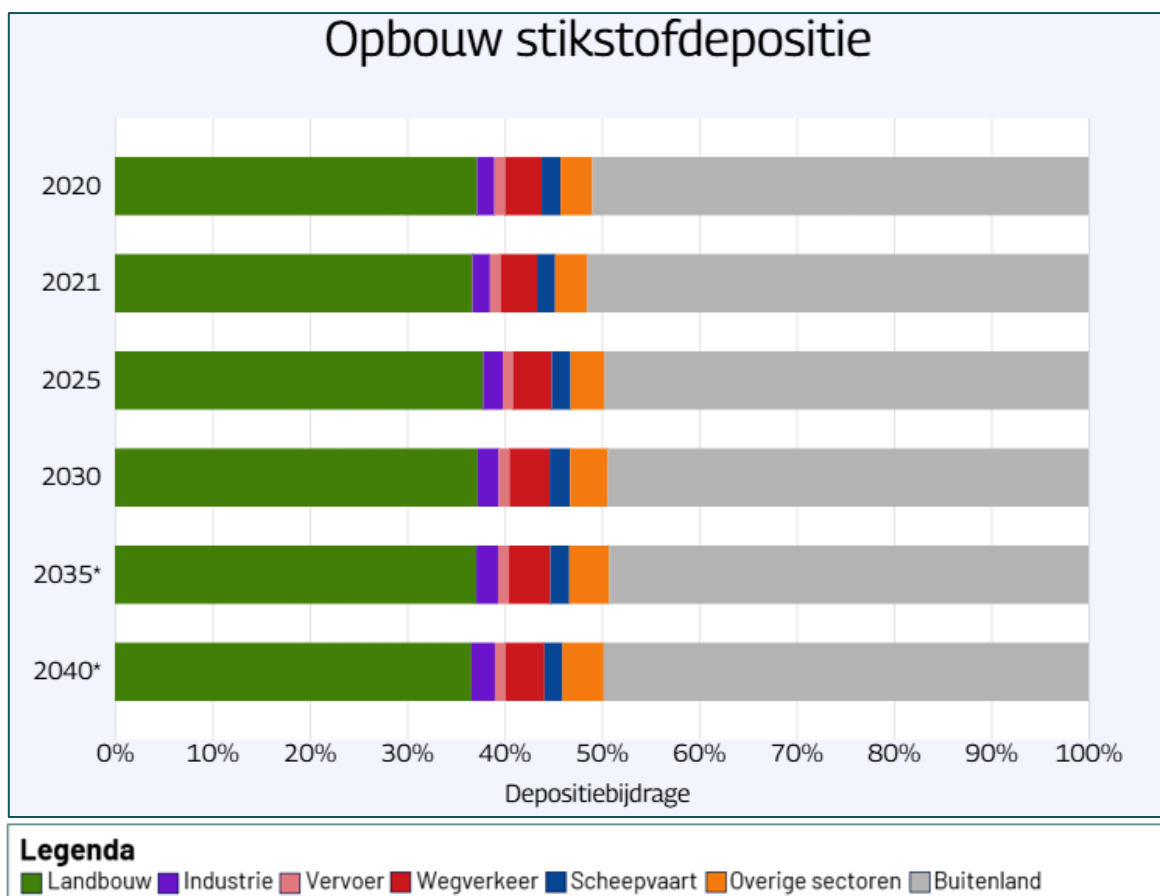
In het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven' wordt in de afgelopen jaren een gemeten daling in het verleden en een voorspelde daling in de toekomst van stikstofdepositie waargenomen (figuur 3.3). Het percentage van overbelaste hexagonen van stikstofgevoelige habitattypen neemt licht af (figuur 3.4). De herkomst van stikstof komt voor het grootste gedeelte van de landbouw en het buitenland (figuur 3.5). De relevante stikstofbronnen binnen dit project (wonen, cultuur, zorg, onderwijs, sport en vrije tijd) dragen voor ongeveer 3,5%-4% bij aan de binnenlandse stikstofdepositiebronnen (AERIUS Monitor, 2020).

Figuur 3.3 Ontwikkeling stikstofdepositie in Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven' (AERIUS Monitor).

Figuur 3.4 Ontwikkeling stikstofbelasting in Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven' (AERIUS Monitor).

Figuur 3.5 Opbouw van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven' (AERIUS Monitor).

3.3 Beoordeling in de Natuurdoelanalyse

Voor de meeste Natura 2000-gebieden is een Natuurdoelanalyse (NDA) gemaakt, waarin wordt beoordeeld of de wettelijke doelstellingen voor dat Natura 2000-gebied worden bereikt (ja of ja, mits), of dat er sprake is van verslechtering (nee). Bij dreigende verslechtering moeten er maatregelen worden genomen die dit voorkomen.

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Onderstaande beoordeling komt voort uit de NDA Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (2023). In tabel 3.4 wordt hiervan een samenvatting gegeven.

Habitattypen

H3130 Zwakgebufferde vennen: De reeds uitgevoerde en opgestarte maatregelen voor dit habitatype zullen er naar verwachting voor zorgen dat dit habitatype aanwezig blijft en niet gaat dichtgroeien. Verdere versterking wordt verwacht van de combinatie van verder hydrologisch herstel, het afkoppelen van veelal eutroof water en het tegengaan van het opwoelen van de sliblaag. Bij voldoende daling van de stikstofdepositie lijkt in het gebied voldoende potentie aanwezig voor een gunstige staat van instandhouding (*ja, mits*).

H91D0 Hoogveenbossen: De reeds uitgevoerde hydrologisch maatregelen zorgen voor een stabielere en natuurlijker uitgangssituatie. Dit zal door de uitvoering van de overige maatregelen nog duidelijk verbeteren. Om een goede uitgangssituatie te kunnen verkrijgen voor Hoogveenbossen is nader onderzoek noodzakelijk om te onderzoeken welke maatregelen er noodzakelijk zijn om de hydrologische randvoorwaarden voor Hoogveenbos te kunnen bereiken. Door herstel van de waterhuishouding met een voldoende daling van stikstofdepositie wordt de uitgangssituatie geschept voor een duurzame staat van instandhouding van dit habitatype in het gebied (*onzeker*).

H4010 Vochtige heide: De reeds uitgevoerde en opgestarte maatregelen ten behoeve van dit habitatype zullen naar verwachting voor zorgen dat dit habitatype aanwezig blijft. Verdere versterking wordt verwacht van de combinatie van verder hydrologisch herstel. Het starten met extra begrazing kan tot de stikstofdepositie afdoende is afgenomen bijdragen aan het behoud van dit habitatype. Bij voldoende hydrologisch herstel en afdoende dalen van de stikstofdepositie is er voldoende potentie aanwezig voor een gunstige staat van instandhouding (*ja, mits*).

H9120 Eiken- en Beukenbossen met hulst: Dit habitatype is recent middels het veegbesluit toegevoegd aan de instandhoudingsdoelen voor het gebied. Er zijn nog niet veel maatregelen voor uitgevoerd of opgenomen. Momenteel zijn in de aangeduide gebiedsdelen nog veel exoten aanwezig. Verwijdering van de exoten en successievelijk aanplanten van de gewenste soorten zal tot een impuls van de kwaliteit bijdragen. Het hydrologisch herstel welke hard nodig is voor veel van de andere habitattypen zit uitbreiding van de actuele locaties in de weg. Wellicht dat elders op de hogere delen meer potentie is. Dat is nu echter nog onbekend. Gezien het geringe oppervlak is het behalen van een gunstige staat van instandhouding slechts beperkt mogelijk (*nee*).

H4030 Droge heide: De reeds uitgevoerde en opgestarte maatregel zullen er naar verwachting voor zorgen dat dit habitatype aanwezig blijft. Dit habitatype profiteert minder van hydrologisch herstel. Het starten met extra begrazing kan tot de stikstofdepositie afdoende is afgenomen bijdragen aan het behoud van dit habitatype. Bij afdoende dalen van de stikstofdepositie is er voldoende potentie aanwezig voor een gunstige staat van instandhouding. Binnen het als Vogelrichtlijngebied aangewezen deel is dit habitatype immers over grote oppervlakte aanwezig (*ja, mits*).

H7210 Galigaanmoerassen: Ten behoeve van dit habitatype zijn nog niet veel maatregelen uitgevoerd. Inmiddels is er wel meer inzicht op de lokale hydrologie en de invloed daarvan om de nutriëntenhuishouding/waterkwaliteit. Naar verwachting kan dit habitatype sterk profiteren van de voorgenomen hydrologische herstelmaatregelen die zowel een natuurlijker waterbeheer als een sterke verbetering van de nutriëntenhuishouding nastreeft.

Bij voldoende daling van de stikstofdepositie zal het risico op omvorm naar bos sterk reduceren. Het betreft een ruim areaal aan galigaanmoeras waardoor bij juiste uitvoering van de maatregelen een gunstige staat van instandhouding haalbaar is (ja).

H7150 Pioniersvegetaties met snavelbiezen: Dit habitatype is recent middels het veegbesluit toegevoegd aan de instandhoudingsdoelen voor het gebied. Er zijn nog niet veel maatregelen voor uitgevoerd of opgenomen. Het habitat komt voornamelijk voor op plagplekken. De uitgevoerde maatregel beoogd verder dichtgroeien te voorkomen. Het habitatype zal ook meeprofitieren van (verder) hydrologisch herstel. De geringe omvang en ruimtelijke spreiding van het habitatype maken een gunstige staat van instandhouding onzeker (onzeker).

Leefgebieden

De leefgebieden Lg13, Lg4030, Lg09, Lg14 en Lg10 vervullen een belangrijke rol voor de Vogelrichtlijnsoorten: nachtzwaluw, boomleeuwerik en roodborsttapuit. De populatie omvang van alle drie de vogelsoorten bevindt zich ruim boven het instandhoudingsdoel en profiteren duidelijk van het reguleer beheer. Aanvullende maatregelen zijn voor de soorten niet nodig en de staat van instandhouding is gunstig (ja).

Tabel 3.4 Samenvatting van de NDA beoordeling voor het Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven'.

Habitatcode	Habitatype	Doelstellingen worden bereikt
H3130	Zwakgebufferde vennen	Ja, mits
H91D0	Hoogveenbossen	Onzeker
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	Ja, mits
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	Nee
H4030	Droge heiden	Ja, mits
H7210	Galigaanmoerassen	Ja
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	Onzeker
A224	Nachtzwaluw	Ja
A246	Boomleeuwerik	Ja
A276	Roodborsttapuit	Ja

Overige Natura 2000-gebieden

Onderstaande beoordeling komt voort uit de NDA rapporten voor de Natura 2000-gebieden 'Sarsven & De Banen', 'Groote Peel' en 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' (2023 en 2024). In tabel 3.5 wordt hiervan een samenvatting gegeven.

Voor de zwak gebufferde vennen (H3130) en zeer zwak gebufferde vennen (H3110) geldt door de huidige waterhuishouding en stikstofbelasting er zeer overmatige beheerd moet worden middels plaggen om de vennen te kunnen behouden. Echter door veelvuldig te plaggen veranderen de noodzakelijk flauwvallende droogvallende oevers in een permanente waterplas. Hierdoor is de huidige staat van instandhouding voor deze habitattypen ongunstig (nee).

Ten behoeve van Herstellende hoogvenen (H7120) worden verschillende maatregelen getroffen. Echter door de extreme stikstofbelasting lijken deze maatregelen niet voldoende effect te hebben voor behoud, laat staan herstel of uitbereiding. Overige zaken als slechte waterhuishouding en connectiviteit spelen hierin eveneens een rol. De staat van instandhouding voor dit habitatype is dan ook zeer ongunstig (nee).

Voor het habitatype Stuifzandheiden met struikhei (H2310) zijn maatregelen uitgevoerd als maaien, plaggen en zelfs branden om effecten van stikstofdepositie terug te brengen. Daarnaast wordt op verschillende plaatsen bekalken toegepast.

Echter blijft stikstof de belastende factor en resulteren deze maatregelen niet tot het voorkomen van verdere verslechtering en kan de doelstelling behoud niet behaald worden (*nee*).

Tabel 3.5 Samenvatting van de NDA beoordeling voor de Natura 2000-gebieden 'Sarsven & De Banen', 'Grote Peel' en 'Leenderbos, Grote Heide & De Plateaux'.

Habitatcode	Habitatype	Doelstellingen worden bereikt
H3130	Zwakgebufferde vennen	Nee
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	Nee
H7120ah	Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	Nee, tenzij
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	Nee, tenzij

4 Vergunningvereisten

4.1 Verwachte voordelen

Doordat de vrijkomende emissieruimte niet volledig benut wordt voor de nieuwe ontwikkeling, is in de nieuwe situatie sprake van een vermindering van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied en draagt het initiatief op die manier bij aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied en de geformuleerde maatregelen in de Natuurdoelanalyse van dit gebied.

4.2 Beëindiging verzekerd

Het beëindigen van het huidige gebruik is onlosmakelijk verbonden met de nieuwe situatie, omdat beide situaties locatiegebonden zijn op dezelfde plek. Daarmee is de beëindiging van de huidige situatie verzekerd. Van dubbele inzet van referentiesituatie is geen sprake.

4.3 Additionaliteit

Intern salderen mag alleen als de maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

Uit de ecologische analyse van hoofdstuk 3 blijkt dat de eendoordelen voor de verschillende betrokken habitattypen sterk variërend zijn. Stikstof is voor de habitattypen een groot knelpunt om het doel te bereiken, en binnen de stikstofopgave ligt het zwaartepunt van de stikstofemissieverlagingen niet bij categorieën (wonen, cultuur, zorg, onderwijs, sport en vrije tijd) van de referentiesituatie.

Er zijn in het verleden voldoende maatregelen getroffen, er worden in de toekomst voldoende maatregelen geborgd in het vastgestelde beheerplan en er wordt regulier beheer en onderhoud uitgevoerd om negatieve effecten voldoende te mitigeren. De huidige situatie rechtvaardigt niet om de huidige gebruiksfase (referentiesituatie) acuut stop te zetten, en de stikstofdepositie uit de referentiesituatie aan te wenden ten behoeve van het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.

Binnen de ontwikkeling wordt gebruikgemaakt van 35% percentage afoming die ten gunste komt aan de natuur. Niet de volledige referentiesituatie wordt hiermee ingezet in de verschilberekening, en zelfs met deze afoming is er sprake van een lagere stikstofemissie in de nieuwe gebruiksfase. Hierdoor is er een afname in stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden.

Hiermee is de maatregel (c.q. stopzetten van de huidige referentiesituatie) niet een benodigde maatregel om de natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen. Hiermee wordt voldaan aan het additionaliteitsvereiste.

5 Conclusie

5.1 Samenvatting

De beoogde ontwikkeling leidt in de tijdelijke aanlegfase en in de gebruiksfase tot stikstofdepositie op Natura 2000-gebied. De stikstofdepositie van de aanlegfase en de gebruiksfase valt volledig weg tegen de huidige referentiesituatie, inclusief 35% afoming.

5.2 Conclusie

Uit de Passende Beoordeling blijkt dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn betreffende de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ingreep. De stikstofdepositie leidt vanwege de inzet van interne saldering niet tot significante negatieve effecten. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied en zijn instandhoudingsdoelen. Het project voldoet aan de voorwaarden om een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit te verkrijgen.

Bronvermelding

Adams, A.S., et al. 2012. Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats Deel II: Herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Natura 2000.

Bobbink, R. 2009. Stikstofdepositie: sluip-moordenaar voor de natuur; effecten van N-depositie op de biodiversiteit van natuurterreinen. Bodem nummer 6: 34-37.

Sierdsema H. et al, 2016. Leefgebiedenkaarten van de Natura 2000-gebieden en PAS-gebieden. Sovon-rapport 2016/21. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Theloosen, T. 2025. Natuurtoets TAM IMRO Hornekwartier Weert. Anteagroup.

Van Dobben, H.F., R. Bobbink, A. van Hinsberg & D. Bal 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport, Wageningen.

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com

www.bij12.nl

www.calculator.aerius.nl

www.monitor.aerius.nl

www.nationaalgeoregister.nl

www.natura2000.nl

www.synbiosys.alterra.nl

Bijlage 1 Wettelijke bepalingen

Omgevingswet artikel 5.1

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

- a. een omgevingsplanactiviteit,
- b. een rijksmonumentenactiviteit,
- c. een ontgrondingsactiviteit,
- d. een stortingsactiviteit op zee,
- e. een Natura 2000-activiteit,**
- f. een jachtgeweeractiviteit,
- g. een valkeniersactiviteit,

tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

Omgevingswet

Een Natura 2000-activiteit is een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (Ow art. 1.1). Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (Ow art. 5.1 lid 1e), tenzij er sprake is van een vergunningsvrij geval (Bal art. 11.16 t/m 11.21).

Bkl art. 8.74b beoordelingsregels Natura 2000-activiteit

- 1 Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een Natura 2000-activiteit, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de wet, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
- 2 In afwijking van het eerste lid kan, ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, de omgevingsvergunning worden verleend, als is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
 - b. het project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
 - c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.
- 3 Als het project significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, in afwijking van het tweede lid, onder b, de voorwaarde dat het project nodig is vanwege:
 - a. argumenten die verband houden met de gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; of
 - b. andere dwingende redenen van groot openbaar belang, als de procedure van artikel 10.6d van het Omgevingsbesluit is toegepast.

Specifieke zorgplicht (Bal art. 11.6)

- 1 Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:
 - c. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - d. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - e. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
- 2 De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
 - b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

BLOM ECOLOGIE

Vereniging natuur en samenleving

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl